

**UCHWAŁA NR X/100/16
RADY GMINY DRAGACZ**

z dnia 26 kwietnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2016, poz. 446) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2015, poz. 332 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018 zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wychodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Ludwik Borolewski

Załącznik do uchwały Nr X/100/16

Rady Gminy Dragacz

z dnia 26 kwietnia 2016 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016 - 2018

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest pierwszym i naturalnym środowiskiem wychowawczym. Kształtuje osobowość dziecka, jego wartości, poglądy, styl życia. Dobra atmosfera w rodzinie jest jednym z podstawowych warunków jej trwałości i społecznie pożądanego, wychowawczego oddziaływania na dzieci. Rodzice są wzorcem dla dzieci, ich wzajemne relacje stają się wskaźnikiem, którym będą się kierować dzieci w swoim dorosłym życiu. Każdy rodzaj zaburzeń i odchyleń w zakresie funkcjonowania rodziny ma swoje reperkusje w zachowaniu dzieci oraz w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka, należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało.

Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: nałogi, przemoc w rodzinie, przestępczość, choroby psychiczne, niewydolność i bezradność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Problemom tym towarzyszą często: ubóstwo, długotrwałe bezrobocie czy niepełnosprawność. Takie nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się negatywnie nie tylko na jej członkach, ale również na całym społeczeństwie. Jeśli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny, zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych na szczeblu gminnym realizowane jest we współpracy ze środowiskiem lokalnym, policją, sądami, placówkami oświatowymi, podmiotami opieki zdrowotnej. W pracy tej bardzo istotne jest koordynowanie działań wszystkich tych instytucji, ponieważ problemy te bardzo często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należy stworzyć gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2015, poz. 332 z późn. zm.);
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2015, poz. 163 z późn. zm.);
3. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2015, poz. 1390);
4. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2015, poz. 1286).

II. DIAGNOZA

Gminę Dragacz na dzień 31 grudnia 2015 r. zamieszkiwało 7 328 osób (zameldowanych na pobyt stały i czasowy). Ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dragaczu skorzystało w 2015 roku 319 rodzin, w tym 174 rodziny z małoletnimi dziećmi. Łącznie w rodzinach tych wychowywało się 392 dzieci.

Strukturę rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS przedstawia tabela nr 1.

Struktura rodziny	Liczba rodzin
Rodziny małoletnimi z dziećmi	174
Wielodzietne	57
Niepełne	48

Tab. 1 Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS.

Rodziny objęte pomocą GOPS w roku 2015 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie przedstawia tabela nr 2.

Liczba dzieci w rodzinie	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 dzieci
Liczba rodzin	45	72	37	14	2	2	2

Tab. 2 Rodziny objęte pomocą GOPS w 2015 r.

Najczęstszym powodem przyznania pomocy rodzinom wychowującym małoletnie dzieci było bezrobocie (138 rodzin), niepełnosprawność (49 rodzin), długotrwała choroba (29 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (33 rodziny). Należy zaznaczyć, że nie wszystkie z tych rodzin to rodziny dysfunkcyjne, czyli takie, które nie spełniają swoich zadań względem dzieci, gdzie zaburzona jest więź emocjonalna, a potrzeby rodziców są zaspokajane w pierwszej kolejności.

W 2015 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragaczu udzielił wsparcia w formie asystenta rodziny łącznie 12 rodzinom, którym wychowuje się 37 dzieci. Wsparcie to było prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym udziałem. Były to rodziny w których pracownicy socjalni zdiagnozowali trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W przypadku jednej rodziny, która została objęta wsparciem doszło do sytuacji odebrania trójki dzieci i umieszczenia ich w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W dwóch rodzinach asystent został skierowany z uwagi na fakt, że dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, a rolą asystenta było podjęcie działań mających na celu powrót do rodziny biologicznej. Niestety w obu przypadkach rodziny nie wyraziły zgody na współpracę z asystentem rodziny.

Ważnym elementem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna i szkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej. Placówki oświatowe wspierają rodziny w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Szkoła powinna wzmacniać i utrwalać pozytywne wartości, które są przekazywane w rodzinach, ale również prowadzić działania profilaktyczne sprzyjające umacnianiu rodziny.

Edukacja w gminie Dragacz realizowana jest w szkołach podstawowych, przedszkolu oraz w gimnazjum.

Szkoła	Liczba uczniów/dzieci (stan na 31.12.2015 r.)
Szkoła Podstawowa w Grupie	424
Szkoła Filialna w Bratwinie	22
Szkoła Podstawowa w Dragaczu	133
Gimnazjum W Michalu	198
Przedszkole Samorządowe w Górnej Grupie	75

Tab. nr 3 Liczba dzieci w poszczególnych szkołach na terenie gminy Dragacz.

Podobną rolę w wspieraniu rodzin może odgrywać Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Górnej Grupie, który prowadzi na terenie gminy zajęcia kompensacyjne dla dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. W 2015 roku tą formą pomocy objęto 10 dzieci.

Duże znaczenie w promowaniu rodziny i działań zmierzających do jej zintegrowania mają organizacje pozarządowe. Na terenie gminy Dragacz prężnie w tym zakresie działa Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Dragacz "Nasza Gmina", która pozyskuje środki na zajęcia świetlicowe, warsztaty i wycieczki dla dzieci.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną wymagającą wsparcia na terenie gminy Dragacz przewiduje się włączenie następujących instytucji:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dragacz;
2. Urząd Gminy W Dragaczu;
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dragaczu;
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dragaczu;
5. Lokalne szkoły podstawowe, przedszkole samorządowe i gimnazjum;
6. Policja
7. Gminna Przychodnia Zdrowia z siedziba w Dolnej Grupie;
8. Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji;
9. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Dragacz "Nasza Gmina";
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu;
11. Kluby i organizacje sportowe;
12. Kościół katolicki.

III. CEL GŁÓWNE I CELE SZCZEGÓLOWE

Cel główny programu:

Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
2. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
3. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;
4. Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania;
5. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej;
6. Współpraca z instytucjami i działania koordynacyjne wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

IV. ZADANIA I DZIAŁANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Lp.	ZADANIA	DZIAŁANIA
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej sprzyjającej umacnianiu rodziny	1. Udział w projektach, programach i kampaniach społecznych mających na celu wspieranie rodziny; 2. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, promocja wspólnego, aktywnego spędzania wolnego czasu przez wszystkich członków rodziny; 3. Szkolenie osób świadczących pomoc rodzinom, realizującym program.
2.	Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	1. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny; 2. Prowadzenie pracy socjalnej; 3. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego; 4. Zapewnienie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych - pomocy finansowej i rzeczowej: dożywiania dzieci w szkołach, zaopatrzenia w

		podręczniki i artykuły szkolne, współfinansowanie wycieczki letniej; 5. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych; 6. Stałe monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny; 7. Współpraca między podmiotami działającymi w środowisku lokalnym na rzecz pomocy konkretnym rodzinom, wspólne opracowanie planu pomocy dziecku i rodzinie i jego realizacja.
3.	Podjęcie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	1. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny; 2. Finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej; 3. Prowadzenie działań terapeutycznych w zakresie problemu uzależnień, kierowanie na terapię odwykową; 4. Prowadzenie pracy socjalnej w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, uświadamiania rodzicom potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci; 5. Współpraca między podmiotami działającymi na rzecz rodziny w celu odbudowania odpowiedniego środowiska wychowawczego przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Tab. nr 4 Zadania i działania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Wszystkie powyższe działania będą realizowane w sposób ciągły przez cały okres trwania Gminnego Programu Wspierania Rodziny czyli w latach 2016 - 2018.

V. FINANSOWANIE

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Dragacz, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VI. PRZEWDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015, poz. 332 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018 adresowany jest do rodzin nie radzących sobie z wypełnianiem funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a także do rodzin, które wyrażają wolę współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi objętymi instytucjonalną lub rodzinną pieczą zastępczą.

Celem programu jest zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, aktywizowanie rodzin do podejmowania działań wzmacniających prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich, niwelowanie deficytów osłabiających funkcjonowanie rodziny, a także tworzenie warunków pozwalających na powrót dzieci objętych pieczą pod opiekę rodziców.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady

Ludwik Borolewski